nieuws

Koolstofopslag in bodem met 90 procent gedaald

nieuws

De koolstofvoorraden van onze bodems zijn er fors op achteruit gegaan. Dat blijkt uit een tussentijds rapport van het Vlaams- Energie en Klimaatagentschap. In 1990 hield het Vlaamse landschap jaarlijks netto 459.000 ton CO2-equivalent vast. In 2024 was dat nog slechts 32.000 ton. De grootste reden hiervoor is het toenemend ruimtebeslag.

16 OKTOBER 2026

Ruben De Keyzer

Lees meer over:
natuur
Natuurpunt
natuurherstelwet
bodem
klimaat
uitstoot

Akkerland en grasland zijn de voorbije 34 jaar afgenomen, met respectievelijk 14 en 7 procent, terwijl het ruimtebeslag met 22 procent is toegenomen. Dat is ruimte die wordt ingenomen voor wonen, transport, industrie enzovoort. Het aantal beboste ruimte is deze periode stabiel gebleven. Hoewel de bossen ondanks hun beperkte oppervlakte veel koolstof capteren, is dat onvoldoende om de uitstoot elders te compenseren. Ook wetlands zijn in oppervlakte afgenomen met 12 procent. Over de afgelopen 50 à 60 jaar verdween zelfs 75 procent van de wetlands.

Hoewel iedereen zich ervan bewust is dat verbrandingsprocessen en stalemissies broeikasgas uitstoten, kennen we ook een CO2-uitstoot via de bodem. Bij elke bodembewerking gaat koolstof uit de bodem verloren in de lucht. Een zoveelste koolstoflek dus, want hetzelfde voortgangsrapport vermeldt hoe geen enkele Vlaamse sector erin slaagt zijn meer voor de hand liggende uitstootbronnen te temperen. Voor de gebouwen- en landbouwsector verwacht het rapport na jarenlange stagnatie nog een lichte dalende trend, maar voor de afval-, energie en transportsector is er geen onmiddellijke beterschap in zicht. Daarover heeft VILT eerder bericht.

Bos en veen

Natuurpunt legt de falende uitstootreductie en de tanende koolstofvoorraden in de bodem naast elkaar. De organisatie besluit dat de Vlaamse klimaatdoelstelling, om 40 procent minder uitstoot tegen 2030 te realiseren, steeds verder buiten bereik ligt. Natuurpunt vraagt om dringend werk te maken van natuurherstel. Het bosoppervlak is de laatste 35 jaar misschien niet

nieuws

Landbouw niet op koers voor uitstootreductie, rapport wijst naar stijgende melkveestapel

14 OKTOBER 2026

nieuws

Wat betekenen natuurbranden voor Natura 2000-doelstellingen?

20 AUGUSTUS 2026

afgenomen, maar volgens de organisatie had het bosareaal net aanzienlijk moeten uitbreiden om het teveel aan koolstof te capteren. Hoewel bossen jaarlijks 845.000 ton CO_2 opnemen, stagneert hun oppervlakte al sinds 2005, zegt Natuurpunt. Bossen zijn goed voor bijna 27 procent van de boven- en ondergrondse koolstofvoorraad, ondanks het feit dat ze qua oppervlakte slechts 12 procent innemen.

Veen, moerasbodems en natte natuur zijn extreem rijk aan koolstof. Maar intussen blijft er steeds meer van die opgeslagen koolstof vrijkomen door verdroging en ontwatering. In die mate dat natte natuur in 2024 zelf een bron van CO_2-uitstoot werd, netto 17.000 ton. “In plaats van een klimaatspons die ons beschermt”, meldt Natuurpunt. “De werkelijke uitstoot ligt wellicht nog veel hoger, want het rapport heeft een enorme blinde vlek voor veenbodems. De huidige rekenmodellen kijken amper 30 centimeter diep. Veenlagen kunnen echter meters dik zijn en gigantische hoeveelheden koolstof vasthouden.”

De cijfers kijken bovendien enkel naar Vlaanderen en reiken slechts tot het jaar 2024. Calamiteiten zoals de brand in de Hoge Venen afgelopen zomer zijn hier dus niet in opgenomen.

Akkerland en grasland

Ook in akkerland gaat er netto koolstof verloren en dus is dit een aanzienlijke netto uitstootbron. Akkerland houdt 60,70 ton koolstof vast per hectare, maar verliest jaarlijks op eenzelfde oppervlak gemiddeld 0,17 ton.

Hoewel grasland het afgelopen jaar netto meer koolstof heeft opgenomen dan uitgestoten, noteert het rapport dat dit deel uitmaakt van een grillig verloop en dat grasland algemeen eerder een bron van uitstoot dan opslag is. Grasland houdt 83 ton koolstof vast per hectare, maar verliest er jaarlijks 0,11.

Ter vergelijking: de bodemkoolstofvoorraad in bos bedraagt 84 ton koolstof per hectare, in wetlands is dat 87 ton. Geen groot verschil met grasland dus. Al tekent het rapport op dat de ‘bovengrondse levende biomassa’ in bossen – onder andere bomen en planten – jaarlijks 97,90 ton koolstof per hectare opslaan daarbovenop.

Het rapport zou passen in een campagne voor carbon farming, akkerland is goed voor 33 procent van de Vlaamse oppervlakte, grasland goed voor 22 procent. Maar met name akkerland vertaalt zijn oppervlakte niet in een evenredige koolstofopslag: dat is slechts goed voor 23 procent van de koolstofvoorraad in Vlaamse bodems. De grootste koolstofverliezen situeren zich in de landgebruikscategorieën akkerland en ruimtebeslag.

Ook de uitbreiding van de betonnering, door bebouwing, wegen en verharding, draagt uiteraard bij aan het probleem. Binnen het ruimtebeslag bedroeg de bodemuitstoot in 2024 netto 362.000 ton CO_2-equivalent. Het gaat hier voor de duidelijkheid niet over vervuilende activiteiten die binnen dit ruimtebeslag worden uitgevoerd, maar louter om de CO_2 die vanuit de bodem verloren gaat.

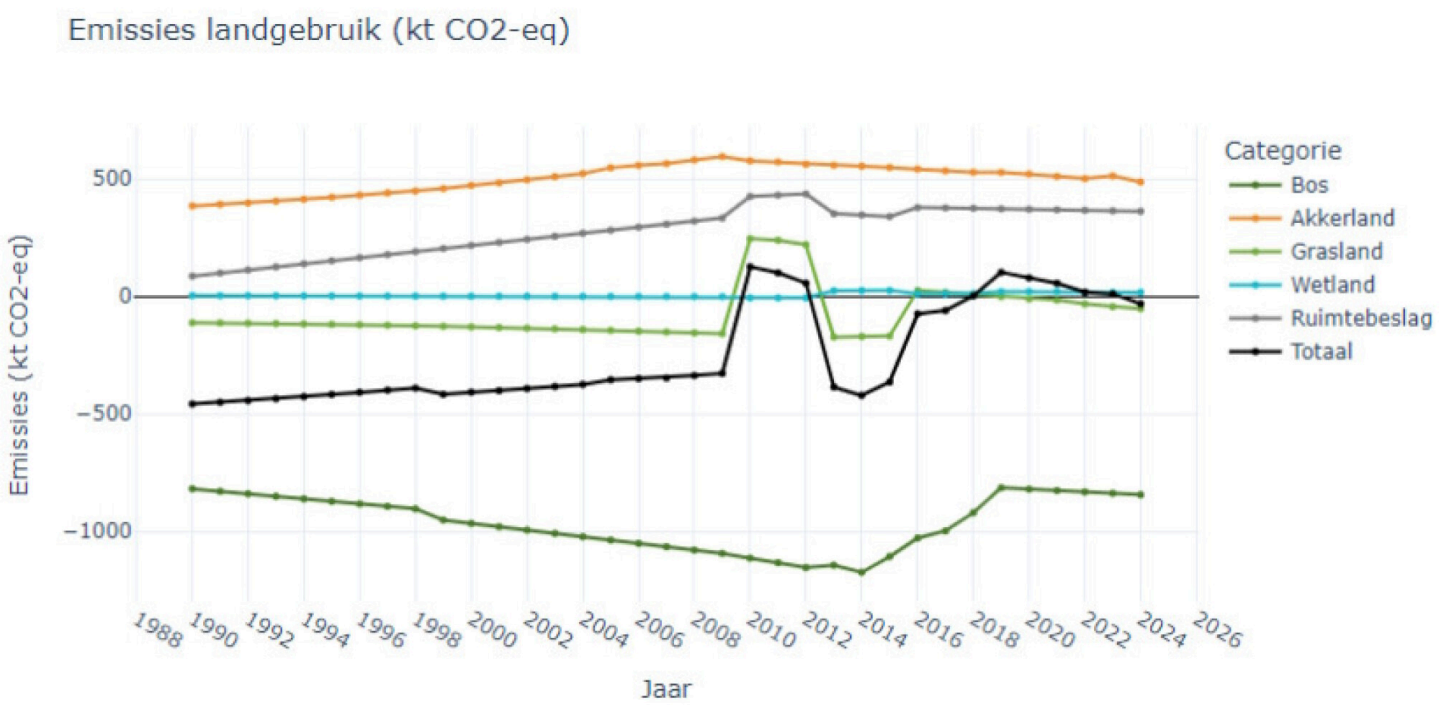

Evolutie van de BKG-uitstoot/-opslag (kton CO2-eq) Foto: VEKA

nieuws

Voorkooprecht voor landbouwers bij gesubsidieerde grondaankopen voor natuur krijgt vorm

20 JULI 2026

Natuurpunt wil betere toegang tot grond

Natuurpunt waarschuwt dat het beloofde Vlaamse LULUCF-actieplan, dat koolstofopslag in bodems en natuur moet beschermen, opnieuw wordt uitgesteld. Nochtans bevat het klimaatplan al concrete doelstellingen, zoals het herstel van minstens 20.000 hectare natte natuur tegen 2030, de bescherming van koolstofrijke graslanden en de aanleg van 10.000 hectare extra bos. Zonder voldoende budgetten, duidelijke deadlines en concrete maatregelen waarschuwt Natuurpunt dat deze ambities dode letter blijven.

Natuurpunt gebruikt de cijfers als bijkomend argument om komaf te maken met het bijzondere voorkooprecht voor landbouwers dat de Vlaamse regering wil invoeren voor gesubsidieerde aankopen van landbouwgrond door natuurorganisaties of de overheid. “Een regeling rond het voorkooprecht dreigt de uitbreiding van natuur onmogelijk te maken in gebieden die op kaarten uit de jaren 70 als landbouwzone staan aangeduid; ook wanneer die plekken in natte valleien of overstromingsgebieden liggen”, klinkt het.

"Onze oproep aan minister Brouns en de Vlaamse regering kan niet duidelijker zijn: Stop het uitstelgedrag en kom eindelijk over de brug met een ambitieus en afdwingbaar Vlaams Natuurherstelplan", besluit Natuurpunt. "Stop het blokkeren van natuuraankopen in onze natte valleien met verouderde regels en maak de beloofde budgetten vrij om die 20.000 hectare natte natuur effectief te herstellen."

Uitgelicht

Zuivelsymposium zoomt in op bodemzorg: “De basis voor de rendabiliteit van je bedrijf”

Reportage

Om gezonde melk te creëren is de koe niet minder belangrijk dan het gras waar ze op loopt. Op het zuivelsymposium van VLAM en BCZ werd ingezoomd op het belang van de bodem voo...

13 OKTOBER 2026

Lees meer

Bron: Eigen berichtgeving

Beeld: Natuurpunt

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada